

WIE WAT WAAR

Wie: Maaike Kluit (49) ■ **Wat:** Rondje Zachtheid ■
Waar: Leiden ■ **Waarom:** organiseert wandelingen om meer zachtheid in de wereld te brengen.

Wat houden de wandelingen van Rondje Zachtheid in?

„Het zijn wandelingen met als doel het besef te bevorderen dat harde acties niet nodig zijn om de wereld beter te maken, maar dat dat ook met zachtheid kan. Ikzelf bijvoorbeeld ben boos over veel dingen in de wereld. Maar ik merkte: hoe bozer en moedelozer ik werd, des te zinlozer werden die emoties. Nu kies ik voor een zachte houding tegenover wat er in de wereld gebeurt.”

Waar en wanneer is de eerstvolgende wandeling?

„We wandelen iedere laatste vrijdag van de maand in Poldepark Cronesteyn, 45 à 60 minuten lang. We verzamelen om 14.00 uur bij de fietsenstalling aan het begin van het park, bij de spoorwegovergang. De eerstvolgende keer is op Tweede Kerstdag. Iedereen kan zonder aanmelding meedoen. Ik begin en eindig de wandeling met een gedicht, om de stap naar zachtheid bewust te zetten. Verder is alles zo gewoon mogelijk. De mensen kunnen stil zijn of met elkaar praten, over wat dan ook. Dit is een klein begin voor een tegenbeweging tegen het geschreeuw en de onverdraagzaamheid in de wereld.”

Hoe is het idee ontstaan?

„Boudewijn Betzema, troostdichter uit Deventer, zag een uitzending over de bedreiging van minister Kaag en de gevolgen daarvan voor haar gezin. Hij was kwaad, maar bedacht dat hij de ene hardheid niet met een andere hardheid wilde beantwoorden. Zo kwam het idee van Rondje Zachtheid in hem op. De wandelingen vinden in steeds meer steden in Nederland plaats. Rondje Zachtheid wil compassie, dialoog en naar elkaar omkijken normaal maken.”

Wie wandelen er mee?

„Mensen tussen de 30 en 75. De eerste keer kwamen er twaalf op af. De tweede keer achttien plus een hond. Er deed ook iemand in een scootmobiel mee. Die scootmobiel kon niet over een bruggetje. Hij wilde eruit en over de brug geholpen worden. Dat deden andere deelnemers, met toewijding en geduld. Zachtheid ten voeten uit!”

Hoe breng jij in je eigen leven zachtheid in praktijk?

„Het lukt niet altijd. Ik kan cynisch zijn of een kort lontje hebben. Maar ik zoek de zachtheid wel op, in kleine dingen, zoals een ander voor laten gaan en een praatje maken. Op station Lammenschans kwam ik iemand tegen die een leuk vest aan had. Dat zei ik. Dat vond ze leuk. Er ontstond een gesprek. Micro-ontmoetinkjes kunnen op den duur veel effect hebben.”

Wat voor passies heb je naast Rondje Zachtheid?

„Piano spelen en met mijn handen werken: breien, naaien.”

Wat is voor jou de mooiste plek in Leiden?

„De Resedastraat: dorps-, landelijke sfeer midden in Leiden.”

Waar ga je graag uit?

„Lezingen, films en muziek in cultuurzaal Sijthoff en concerten in de Leidse Salon.”

Wat is je favoriete muziek?

„Klassiek.”

Welke film heeft indruk op je gemaakt?

„De documentaire 'The System' van Joris Postema over drie activisten. Veel problemen zijn te groot om ze als individu op te kunnen lossen. Toch beïnvloeden de activisten de wereld positief.”

Wat lees je graag?

„Wat ik in minibrieven vind of wat iemand me geeft. Momenteel 'Audacity of Hope' van Barack Obama en een boek van Biesheuvel.”

Tekst: Maarten Baanders

Foto: Taco van der Eb

Uiteenlopende muzikale emoties in Stadsgehoorzaal

Leiden ■ In 'Messiah' bereikt Händel (1685-1759) een hoogtepunt van muzikale scheppingskracht, als waardige bekroning van de hoog-barok, een rijk en dramatisch genre.

Zo bereikt Johannes Leertouwer een hoogtepunt in de uitvoeringspraktijk van dit oratorium, met zijn projectorkest 'De Nieuwe Philharmonie Utrecht' (NPhU). Het vederlichte koor van twaalf uitgelezen zangers en vier solisten beseffen wat een stem voor oratoria te bieden heeft. Messiah bevat veel recitatieven en aria's verwijzend naar het Eerste Testament, die volgens het Tweede de komst van Jezus (Messias) aankondigen. Vanuit beide boeken wordt gefocust op dit 'Kind ons geboren' door Händel in extase de hemel in geprezen: 'For unto us a Child is born'. Dat is dan ook de reden waarom dit oratorium rond kerst in 'Great Light' komt te staan.

Als er iemand is, die zich voluit inleeft, gretig meeleeft in de dramatische kracht van muziek en tekst, deze met hart en ziel wil overbrengen, dan is dat Johannes Leertouwer wel. Elk deel geeft hij diepgang, haar eigen dramatische

Muziek

'Messiah' door Nieuwe Philharmonie: Johannes Leertouwer (muzikale leiding en viool), Kristen Witmer (sopraan), Daniël Elgersma (altus), Stefan Kennedy (tenor) en Robert Davies (bariton). Gehoord 21 december, Stadsgehoorzaal, Leiden.

karakter; dankzij zijn bevlogen studie van Händels grondversie.

Hier enkele zeer uiteenlopende (muzikale) emoties in recitatieven en aria's uitgelicht, vanaf de Ouverture, tot het overweldigende slotkoor uit Openbaringen 'Worthy is the Lamb...'. De instrumentale Intro verrast niet echt. Binnen de orkestrklank zijn de eerste violen wat scherp aanwezig, verderop soms ook; echter over het geheel genomen verwaarloosbaar. Kleurrijkheid van de orkestrklank in 'Ev'ry valley shall be exalted' tintelt, jong en teder, als het verliefde paar uit 'Hooglied'. Een vleugje wind zweeft transparant, dansend, glij-

dend langs 'His Yoke is easy'. Nimmer zulke korte, geraffineerd-vileine zweepslagen van strijkers gehoord wanneer Jezus zijn rug blootstelt aan de folteraars. Slotkoor van deel II straalt breeduit en machtig. Nóg overweldigender, buitenaards jubelend sluit Leertouwer zijn 'Messiah' af.

In de 'dieptepunten' van grootse schoonheid staan solisten, koor en orkest in versluisd maanlicht. Altus Daniël Elgersma in het aanschouwen ('Behold') van Jezus' geboorte zingt huiverigwekkend intiem. De verstilde radeloosheid in het recitatief 'Thy rebuke has broken his heart' van tenor Stefan Kennedy raakt de ziel. Het orkest raast furieus, spannend en expressief rond de bronzen stem van bas-bariton Robert Davies in 'Why do the nations so furiously...'. Adembenemend stralend zingt sopraan Kristen Witmer naar het hallucinerende moment van de opstanding toe 'For now is Christ risen from death'. Alle musici kneden 'in a potter's vessel' trillingen uit de kosmos tot een beeldschoon icoon, onder de meeslepende leiding van Leertouwer.

Lidy van der Spek

Komische moord in kerststal kon compacter

Heel Palestina staat op zijn kop voor de volkstelling. Jozef en Maria moeten terug naar hun geboorteplaats Bethlehem, maar daar is geen kamer meer te krijgen. De herder krijgt zijn vijf schaapjes maar niet geteld. De wijzen uit het oosten zijn behoorlijk onwijs en verdwaald. Aartsengel Gabriël moet het allemaal oplossen, maar is te druk met een eigen kerstshow.

Het Rotterdamse RO Theater maakte tijdens zijn bestaan vrolijke familievoorstellingen aan het einde van het jaar, vaak in de regie van Pieter Kramer. Bijvoorbeeld *Ja zuster, nee zuster, Woef Side Story* en *Lang en gelukkig*. Vette humor, veel lekkere liedjes met aangepaste teksten en vooral de komische kwaliteiten van de sterke acteurs maakten er altijd een feestje van.

Omdat je niet eindeloos met Scrooge kan aankomen, is een van die RO-voorstellingen een hitje in het amateurkersttheater. In Alphen speelt het plaatselijke productiehuis *Moord in de kerststal*, geschreven door Arjan Ederveen.

Midden in de winternacht komen de schaapjes op, en de sfeer zit er meteen in. Ze kunnen fantastisch blaten, schitteren later als engeltjes, en Wolf de overenthousiaste hond bewaakt ze. De herder zingt dat ze bij nacht lagen met een gewillige zaal en dan komen Jozef en Maria op, zo zwanger dat er voor Jezus misschien wel een tweelingbroer of -zus inzigt. Dan volgt het verhaal van een hebzuchtige herbergier, drie koningen die een ster volgen, de stal met de komieken en es ezel, kribbe en een schaduwbevallig. Tussendoor

Maria (Denia Tönjes) omringd door het meezingende koor.

FOTO STICHTING PA

liedjes als *In the navy* (In de hemel), *Material girl* (Herbergierige man) en natuurlijk *Ik zie een ster*. De liedteksten zijn trouwens van Alex Klaassen – bronvermelding ontbreekt. Het gaat mis als er een koning vermoord wordt. Of lijkt. Gelukkig logeert Agatha Christie ook in de herberg en kan Jezus later wat reanimeren.

Nancy Ubert regisseert, en maakt ruimte voor improvisatie en fysiek spel. Dat werkte uitstekend: er wordt met lef en spontaniteit gespeeld. Acteren is leuk, leuk acteren is moeilijk, maar de spelers kunnen het aan. Intussen spoort het verhaal steeds meer. Ederveen schreef het als een vehikel voor schmierende medeacteurs en maakte zich minder zorgen om de lijn, het ritme en de logica. De Alphense versie brengt die er ook niet echt in; sommige scènes duren

Theater

Voorstelling: 'Moord in de kerststal' door Productiehuis Alphen. Tekst: Arjan Ederveen. Regie: Nancy Ubert. Gezien: 20 december, Parkvilla, Alphen aan den Rijn. Nog te zien t/m 28/12.

nogal lang en het eind is een zootje. Een gezellig zootje, dat wel. En het ziet er prachtig uit, met de smaakvolle aankleding en de uitrijbare hotelkamers. Zo'n productie lukt alleen met veel liefde en liefhebbers.

Dick van Teylingen